

Képek a magyar népművészet alkotásaiból

Színes diapozitívek

1-24.

A magyar népművészet gazdag tárházából néhány szép hímzést és kerámiát mutatunk be. Javarészüket ma már múzeumok őrzik. Budapesten elsősorban a Néprajzi Múzeum. A népművészet a mai életben, a modern otthonokban is megtalálta a helyét, amint ezt egy-két képünk bizonyítja.

1. A magyar népi fazekasmesterségnek Mezőcsát jelentős központja volt. Itt készültek ezek az – ember és asszony alakú – pálinkásbutykosok, amelyeken a régi viseletet is megfigyelhetjük.
2. A népi hímzések közül szinte elsőként a mezőkövesdi matyó hímzést ismerték meg világszerte. A XIX. században varrt lepedővéget látunk.
3. Mezőcsáti tál 1843-ból.
4. Egy dunántúli faluból származó, gyapjúval hímzett lepedővéget látunk a XIX. század elejéről. Régen házilag fonott és festett gyapjúval hímeztek.
5. Kántor Sándor karcagi fazekasnak, a népművészet mesterének alkotása, akinek kerámiái a Brüsszeli Világkiállításon aranyérmeket nyertek.
6. Feltehetően a XVIII. század első negyedéből maradtak fenn az alföldi szőrhímzések. Szép emlék ez az orosházi párna, amely a magasra vetett ágyak díszeként volt.
7. A falra akasztott dísz tárgyakon kedvelték a madaras, virágos minták gazdag változatát (Mezőcsát).
8. Mórágyi tál. A fazekasok „írókából” csurgatott festékkel „írtak”, azaz díszítették edényeiket.
9. Mezőcsáti lakodalmi asztal cserépedénnyel megterítve.
10. Aki a lakodalomba nem vitt magával evőeszközt, az elé olyan tányért tettek, amelyre a kés, a kanál, a villa rá volt festve.

11. A pálinkásbutellák általában tréfás felirattal készültek. Színük zöld, ritkábban sárga.
12. Híresek voltak a tiszafüredi fazekasok is, akik kedvelték a huszármotívumot.
13. Ez a szép lisztesbödön lakodalmi ajándék volt.
14. Feketeedény mindenütt készült, de Szentés, Mezőtúr, Nádudvar különösen híres a szép formájú, csiszolt mintájú fekete korsókról.
15. A múlt század közepétől inkább a mázas cserépkorsók terjedtek el. Ez a két korsó Mezőtúrról való.
16. Hódmezővásárhelyi vizes kanták, amelyeket színes mázfoltokkal díszítettek.
17. Szépek a hódmezővásárhelyi hímzések is. Stílusuk a régi magyar hímzésekre emlékeztet. Mintakincsük napjainkban is kedvelt.
18. Magyarországon, Mezőkövesden – a híres rajzoló és hímző asszony, Kis Jankó Bori emlékére minden évben országos hímzőkiállítást rendeznek. Ez a rábakeresztett hímzéssel díszített futó 1969-ben emlékdíjat nyert.
19. Ugyancsak pályadíjat nyert ez a lenvászon uzsonnabrosz. Mintája múlt századi lepedővegről való.
20. A kalocsai hímzés a XIX. század kilencvenes éveiben alakult ki. Egy kötényhímzés részletét látjuk.
21. Orosházi párnavég mintakincsét alkalmazó hímzett díszpárna. Illik stíl- és modern bútorokhoz is. Ugyancsak díjat nyert a Kis Jankó Bori pályázaton.

22. Falvédő. A fehér filcre az úgynevezett tardi vászonkötények mintáit varrták.
23. Sióagárdon napjainkig ilyen hímzéssel díszítették az emberek háztartási és viseleti textiljeiket.
24. Ez az asztali futó úgynevezett rátétes technikával készült, mint a régi pásztorok szűrjei Derecskén. Készítője Erdei Lajos, a népművészet mestere, aki régi szűrszabó családból származik.